

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง บทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียดสามารถสรุปได้ ดังนี้

สรุปผล

จากการวิจัย บทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถสรุปผล ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สถานภาพการมีภาวะผู้นำในการดำเนินการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการสั่งการ ผู้บริหารอบต. มีวิธีการสั่งการไปยังสมาชิกและเจ้าหน้าที่อบต. เพื่อการปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในองค์กรด้วยนวัตกรรม และสั่งการไปยังบุคคล ประชาชน และเครือข่ายหน่วยงานภายนอก เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยนวัตกรรม โดยมีการจัดประชุมร่วมกับผู้นำชุมชน ด้านการสนับสนุนและส่งเสริม ผู้บริหารอบต. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรอบต. ได้เข้าอบรมเสริมความรู้การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการองค์กรในยุค 4.0 ที่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น และสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ ได้เข้าร่วมในโครงการวิจัยและบริการวิชาการของสถาบันการศึกษาที่จัดขึ้นในชุมชน ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ผู้บริหารอบต. เปิดโอกาสให้บุคลากรในอบต. มีพื้นที่ประชุมและช่วงเวลาในการประชุมประจำเดือน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และร่วมคิดแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนตามที่ อบต. ร้องขอ ด้านการมุ่งเน้นความสำเร็จ ผู้บริหารอบต. มีการบริการประชาชน โดยใช้การสร้างแผนผังการให้บริการที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ และเผยแพร่ข่าวสารให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสัมพันธ์และองค์ประกอบของบทบาทภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ อบต. มีภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารอบต. ด้านการสร้างความรู้ความผูกพันในการพัฒนานวัตกรรม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับต่ำกับระดับประสิทธิภาพจากการพัฒนาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรม โดยอบต. ในประเด็นความเป็นประโยชน์ และประเด็นความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และวิเคราะห์องค์ประกอบของบทบาทภาวะ

ผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ด้วย EFA และ CFA มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างความผูกพันในการพัฒนานวัตกรรม การส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวต่อการพัฒนานวัตกรรม การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ และการมีวิสัยทัศน์และภารกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรม

3. คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพสูงที่สุดถึงต่ำที่สุด ดังนี้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานภาพการมีภาวะผู้นำในการดำเนินการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ด้านการสั่งการ พบว่า ผู้บริหารอบต. มีวิธีการสั่งการไปยังสมาชิกและเจ้าหน้าที่ อบต. เพื่อการปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในองค์กรด้วยนวัตกรรม โดยการสั่งการเพื่อมอบหมายให้ผู้อำนวยการกอง/ฝ่ายต่างๆ ของอบต. ได้คิดค้นมาตรการประหยัดงบประมาณสิ้นเปลืองในการใช้น้ำ ไฟฟ้า และกระดาษ รวมทั้งการสร้างวิธีการลดระยะเวลา และขั้นตอนการติดต่อราชการ และได้ติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น ปัญหาโรคระบาด การขาดแคลนน้ำ และขยะ และรายงานให้ทราบผ่านไลน์กลุ่มของคณะทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะนักวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องต้นแบบแห่งความสำเร็จองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริการจัดการที่ดี ปี 2561 ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครยะลาได้มีการนำ Line add มาใช้เป็นช่องทางในการรับรู้ และติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินการและให้บริการแก่ประชาชน ทำให้เทศบาลนครยะลามีความใกล้ชิดและเข้าใจประชาชนผ่านช่องทางการสื่อสารกับผู้บริหารโดยตรง

ด้านการสนับสนุนและส่งเสริม พบว่า ผู้บริหารอบต. มีวิธีการสนับสนุนและส่งเสริมแก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่อบต. เพื่อการปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในองค์กรด้วยนวัตกรรม โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรอบต. ได้เข้าอบรมเสริมความรู้การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการองค์กรในยุค 4.0 และสนับสนุนและส่งเสริมแก่บุคคลประชาชน และเครือข่ายหน่วยงานภายนอกอบต. เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยนวัตกรรม โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ ได้เข้าร่วมในโครงการวิจัยและบริการวิชาการของสถาบันการศึกษาที่จัดขึ้นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา มิตรเมฆ และเทพศักดิ์บุญย

รตพันธุ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับตัวของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรควรมีกุยุทธ์ในการปรับตัวในยุค 4.0 ซึ่งให้ความสำคัญในด้านการพัฒนามนุษย์ โดยส่งเสริมให้บุคลากรเข้าอบรมเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรไปสู่องค์กรในยุค 4.0

ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารอบต. มีเปิดโอกาสให้บุคลากรในอบต. มีพื้นที่ประชุมและช่วงเวลาในการประชุมประจำเดือน เพื่อให้บุคลากรนำเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่อย่างสร้างสรรค์ในการสร้างวิธีการลดระยะเวลา และขั้นตอนการติดต่อราชการ ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปยังประชาชน รวมทั้งการตอบสนองการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาครัฐให้รวดเร็วและอยู่บนพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบฐานข้อมูลที่จะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ประมวลผล และรายงานข้อมูลต่างๆ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และร่วมคิดแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนตามที่ อบต. ร้องขอ อบต. มีการจัดสวัสดิการชุมชน และแจ้งรายละเอียดต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุณนาค (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการนวัตกรรมการท้องถิ่นในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการนวัตกรรมการท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมแสดงความเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหาดังแต่ต้นจนจบโครงการ เพื่อให้การจัดโครงการหรือแผนงานตอบสนองความต้องการของประชาชน

ด้านการมุ่งเน้นความสำเร็จ พบว่า ผู้บริหารอบต. มีวิธีการสร้างการมุ่งสร้างความสำเร็จแก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่อบต. เพื่อการปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในองค์กรด้วยนวัตกรรม โดยอบต. มีการบริการประชาชน โดยใช้การสร้างแผนผังการให้บริการที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการวางแผนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคม แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ด้านการเกษตร สินค้าและผลิตภัณฑ์ รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อให้มีบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ และเผยแพร่ข่าวสารให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยการดำเนินงานอย่างบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานโครงการต่างๆ และการบริการแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโปร่งใส

2. ความสัมพันธ์และองค์ประกอบของบทบาทภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวต่อการพัฒนานวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยประชาชนต้องมีการปรับตัวต่อการพัฒนานวัตกรรม และอบต.เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนจึงทำให้แทรกซึมเข้าไปทุกกิจกรรมในชุมชน และทำให้มีการสร้างการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพจน์ สังข์ทอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนวัตกรรมท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนวัตกรรมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เขตภาคใต้ และอบต.เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของชุมชน ทำให้ประชาชนสามารถปรับตัวต่อการพัฒนานวัตกรรมได้ดี และด้านการมีวิสัยทัศน์และภารกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอบต. ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดทำแผนรองรับในการจัดงบประมาณในส่วนของการพัฒนานวัตกรรม จากงานวิจัยของปณัฏฐ์ บุญกรอบ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องนวัตกรรมท้องถิ่นว่าด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถดำเนินการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากรายได้ และรายจ่ายค่อนข้างจำกัดขององค์กร ซึ่งยังไม่ได้มีการจัดทำแผนงบประมาณในส่วนของการพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ไม่สามารถนำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆมาดำเนินการได้ทั้งหมด และบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารอบต. ด้านการสร้างความรู้ความผูกพันในการพัฒนานวัตกรรม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับต่ำกับระดับประสิทธิผลจากการพัฒนาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรม โดยอบต. ในประเด็นความเป็นประโยชน์ และประเด็นความเป็นไปได้ ถ้าอบต.มีการสร้างความผูกพันให้ประชาชนได้พัฒนานวัตกรรม เช่น ลงพื้นที่เข้าไปพูดคุยและแนะนำให้ประชาชนแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการต่างๆที่สร้างขึ้น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในการหาข้อมูลข่าวสารและสืบค้นความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาการดำรงชีวิตของคนในชุมชน และถ้าสิ่งเหล่านี้มีการปลูกฝังหรือสร้างความผูกพันในทิศทางที่ดี จะส่งผลให้การพัฒนาการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเกิดประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพเรศ จังพานิช และคณะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องสันตินวัตกรรมการสร้างความรู้ความผูกพันในองค์กร งานวิจัยนี้เน้นที่ ความผูกพันในองค์กรของบุคลากรการประปานครหลวงมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการใช้สันตินวัตกรรม เพื่อจัดการความขัดแย้งในองค์กร โดยการจัดกลุ่มคุยกันภายในองค์กร ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาและมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีอย่างต่อเนื่อง และองค์ประกอบของรูปแบบบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการสร้างความรู้ความ

ในการพัฒนานวัตกรรม ด้านการส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวต่อการพัฒนานวัตกรรม ด้านการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ และด้านการมีวิสัยทัศน์และภารกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา สรวงศิริ และสิทธิชัย สอนสุภ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม การสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรมเพื่อให้เกิดความผูกพันในการพัฒนานวัตกรรม การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และ การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม เช่น การมีส่วนร่วมของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวในการพัฒนานวัตกรรม

3. คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพสูงที่สุด ซึ่งการประเมินรูปแบบนวัตกรรมที่ดีควรจะมีการใช้ประโยชน์ เพราะการเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอลงกรณ์ คูตระกูล (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องนวัตกรรมสังคม: กรณีศึกษาโครงการของท้องถิ่นในเขตภาคเหนือของประเทศไทย กล่าวว่า การพัฒนานวัตกรรมต้องมุ่งที่ประโยชน์เป็นหลัก เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่สังคมและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชน และด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพต่ำที่สุด ทั้งนี้ทางธุรกิจทางการตลาด มีการนำนวัตกรรมไปใช้สร้างผลิตภัณฑ์ที่ดีในการจำหน่าย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะจะต้องมีการดำเนินการและสนับสนุนทางภาครัฐอย่างต่อเนื่อง จึงมีความเป็นไปได้ในการต่อยอดหรือพัฒนาทางด้านการตลาดได้ยาก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์และภารกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการบริหารและภารกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรมให้เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง

2. อบต.มีบทบาทในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญที่ต้องยึดตามหลัก เพื่อให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร เข้ามามีส่วนร่วมคิดโครงการและตระหนักในการใช้นวัตกรรม

ตั้งแต่เริ่มการดำเนินงานจนจบการดำเนินงาน เพื่อให้มีการใช้นวัตกรรม ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำโมเดลรูปแบบการพัฒนามาบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ส่งเสริมแรงจูงใจในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่ระดับเครือข่ายของอบต. ในเขตอำเภอเมืองกับจังหวัดอื่นๆ เพื่อร่วมกันพัฒนานวัตกรรมที่เชื่อมโยงในระดับภูมิภาคต่อไป

2. ควรมีการทำการวิจัยเพิ่มเพื่อศึกษาการยอมรับการนำโมเดลรูปแบบการพัฒนามาบทบาทภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อผลตอบแทนในการนำนวัตกรรมลงสู่ชุมชน เพื่อนำโมเดลไปปรับปรุงรูปแบบ เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมแรงจูงใจในการนำไปใช้อย่างยั่งยืน